

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat)
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Vår ref:
08/126-9-KAF

L.nr.
3123/08

Arkiv:
S11 &18

Deres ref:

Dato:
27.06.2008

MELDING OM POLITISK VEDTAK REGULERING AV LIMINGEN – SØKNAD OM FORNYET KONSESJON

Kommunestyret har i møte den 24.06.2008 behandlet sak 39/08 og fattet slikt vedtak:

Kommunestyrets vedtak:

Lierne kommune avgir følgende uttalelse til søknaden fra Ångermanälvens Vattnregleringsforetak om ny konsesjon for regulering av Limingen 6 m mellom kotehøyde 417,7 og 411,7 i en ny periode på 50 år fra 4. juli 2012:

I Generelle forutsetninger og krav til en ny konsesjon.

I løpet de snart 60 årene som er gått siden den første konsesjonen for regulering av Limingen ble gitt, har de grunnleggende forutsetninger som må vurderes i en konsesjonsbehandling gjennomgått svært store endringer. På enkelte områder er disse endringene så dramatiske at de var vanskelig å forutse for en del år tilbake. De mest sentrale utviklingstrekk ligger innen følgende 5 områder:

1. I begynnelsen av 1950-årene var man inne i stor utbyggingsperiode for vannkraft, og hadde fremdeles store utbyggingspotensialer i Skandinavia. I dag er det lite igjen av dette.
2. Det stilles i dag langt større krav til å sikre at naturmiljøet i vid forstand påvirkes i så liten grad som mulig ved store naturinngrep. Lovverk, etablert praksis og generelle holdninger i samfunnet på dette området er endret svært mye siden 1952.
3. Kraftmarkedet er endret dramatisk med bakgrunn i større behov for energi, endringer i nasjonale og internasjonale lovverk, teknisk utvikling for transport av strøm, ressurstilgang og forurensningsproblematikk for andre energikilder med mer. Vannkraften har i den sammenheng styrket sin generelle stilling og økonomiske verdi som en fleksibel og forurensningsfri energiressurs.
4. Utviklingen i løpet av en ny konsesjonsperiode med så lang tidshorisont som 50 år, kan i verste fall også påvirkes av en ny usikkerhetsfaktor som knytter seg til hvordan eventuelle klimaendringer vil påvirke nedbørsforhold og kretsløpet for vann i ulike geografiske områder.

Postadresse:	Sentralbord:	74 34 34 00	Bankgiro:	4448.10.01894
Postboks 40	Telefaks:	74 34 34 10	Postgiro for skatt:	7855.05.17387
7882 Nordli	Saksbehandler tlf:	74 34 34 04	Org. nr:	972 417 963

E-post: postmottak@lierne.kommune.no
www.lierne.kommune.no

5. Næringsgrunnlag og bosettingsmønster i ukantområder er generelt over en årrekke endret i negativ retning som en følge av den øvrige samfunnsutvikling. En viktig del av mulighetene for å snu denne trenden, ligger i en større utnyttelse av den del av naturgrunnlaget som kan knyttes til fritidsbruk og reiseliv. Med andre ord den delen av de lokale ressurser som vil være sterkt påvirket av en vassdragsregulering.

Lierne kommune vil under henvisning til nevnte utviklingstrekk sette som et ufravikelig krav at fysiske og økonomiske betingelser som knyttes til en ny konsesjon, fullt ut tilpasses det nivået man ville sette ved en tilsvarende ny førstegangs reguleringskonsesjon av en slik dimensjon i dag.

II Fysiske og miljømessige forhold og tiltak.

Limingen er landets 8. største innsjø. Det er ikke til å unngå at 6 m regulering ved senking av en sjø på godt 95 kvadratkilometer med en strandlinje på mellom 80 og 90 km, vil få meget store fysiske, praktiske og estetiske konsekvenser. I tillegg vil en så betydelig regulering medføre at de biologiske forhold i sjøen og strandsonen påvirkes sterkt ettersom den viktigste delen av produksjonsarealet forringes dramatisk. Regulering av så store vannmengder vil også til en viss grad kunne endre lokalklimaet i sjøens nærliggende områder. Et reguleringsinngrep vil dessuten uten unntak endre den naturlige vannføring i hele den nedenforliggende del av vassdraget.

Lierne kommune krever at følgende forhold og konkrete tiltak må vurderes når betingelsene for en ny reguleringskonsesjon settes:

Generelle miljømessige forbedringer.

Det må foretas en generell vurdering av situasjonen i strandsonen av magasinet med det for øye kartlegge nødvendige tiltak som må pålegges for opprydding og sikring på steder der dette er nødvendig for å bringe tilstanden langs strendene opp til det nivået man kan forvente skal være i et regulert magasin i dag.

Konkrete miljømessige tiltak knyttet til en ny konsesjon.

Kommunen forventer at følgende saksområder og steder vies spesiell oppmerksomhet i tilknytning til pålegg om tiltak i tilknytning til en ny konsesjon.

- Forholdene ved utløpet av sjøen og i den tørrlagte Linnvasselv.
- Forholdene ved de tilløpsvassdrag der det fremdeles kan konstateres at det ikke er tilfredsstillende sikring mot erosjon og utrasing. Eventuelle erosjonsproblemer ved bebodde områder må hele tiden vies spesiell oppmerksomhet.
- Forhold som gjelder tilrettelegging for adkomst, ferdsel og generell utnyttelse av sjøen.
- Forhold som berører den biologiske utviklingen i sjøen tilknyttet fiskebestanden og utnyttelsen av denne.
- Forhold om etablering av minstevassføring i Linnvasselva.
- Forhold omkring mulighetene for etablering av mikro-/minikraftverk til husbehov i tilknytning til seterrettighetene etter fjelloven i Limingdal statsallmenning.
- Forhold rundt opprydding av steinhauger og fyllinger langs Linnvasselva.
- Forhold rundt erstatning for tapte rettigheter, dersom ikke bruk av rettigheter etter fjelloven er mulig.

Linnvasselv.

Linnvasselv er i dag å regne som en mer eller mindre fullstendig tørrlagt elv. Topografien på stedet gjør at det er svært lite tilløp av vatn til elveleiet fra områdene nedenfor utløpsdammen ved enden av Limingen. Elveløpet er i ferd med å endre karakter fullstendig etter hvert som den omkringliggende vegetasjonen overtar der det tidligere rant vatn. Dette er en tilstand som er uakseptabel. Det må derfor kreves ved en ny konsesjon at det settes i verk tiltak som endrer situasjonen. For det første må

elveløpet ryddes for å hindre gjengroing. For det andre må det om mulig gjennomføres tiltak gjennom terskelbygging og så mye tilførsel av vann, at det kan opprettholdes liv i elveløpet samtidig som området bringes opp til et estetisk akseptabelt nivå for fritidsbruk. At senkingen av sjøen medfører spesielle praktiske og økonomiske problemer for å få til en minstevannføring i en eller annen form, er etter dagens standard for krav til tiltak ved en regulering, ikke noe argument for ikke å gjøre et seriøst forsøk på å bedre den situasjonen man har etter den gjeldende reguleringsstillatelsen. Pumping av vatn er kostbart, men fullt mulig. Dersom de fysiske forholdene er akseptable for et slikt tiltak, kan en annen løsning være å borre en egen tappetunell, eller eventuelt kombinere en kanal med en tappetunell, for å skaffe minstevannføring med inntak under nedre reguleringsgrense. Ved et slikt alternativ vil bare de øverste fallmetrene i elveleiet være tørrlagt. Investeringen vil være betydelig, men de løpende driftskostnader beskjedne utover det som kan knyttes til produksjonstap som en følge av tapt vannmengde.

Steder utsatt for erosjon/utrasing.

Det er foretatt en del sikrings- og forebyggende tiltak mot erosjon og utrasing tilknyttet at vannstanden i Limingen varierer. Det er imidlertid i tilknytning til at det gis en ny reguleringsstillatelse, naturlig at hele dette feltet gjennomgås på nytt for å kartlegge behovet for eventuelle ytterligere tiltak, og å sikre at det om nødvendig gis pålegg om dette. Å oppdatere disse forholdene er viktig ut fra både allmenne miljømessige hensyn og ut fra de privatrettslige forhold mellom regulant og rettighetshavere.

Tilrettelegging for adkomst, ferdsel og generell utnyttelse av sjøen.

Dette berører en side av forholdene i Limingen som blir stadig viktigere ettersom utnyttelsen av området i fritids- og rekreasjonssammenheng blir stadig viktigere for å opprettholde og utvikle næringsgrunnlaget. Det er nå et sterkt ønske om å kunne presentere Limingen som et godt og tiltalende alternativ for fritidsvirksomhet både for lokalbefolkningen og tilreisende. Et annet forhold med bruken av et regulert magasin, er de sikkerhetsmessige problemer som kan knyttes til varierende vannstand. I en ny konsesjonsrunde bør spørsmålet om oppmerking av grunner og skjær, utarbeidelse av sjøkart eller andre tiltak for å bedre sikkerheten tas opp til vurdering.

Oppfølging av biologiske forhold.

Det biologiske grunnlaget i sjøen for fiskeproduksjon er sterkt redusert som en følge av reguleringsinngrepene. Dette går klart fram av alt materiale fra fikeribiologiske undersøkelser gjennom årene, og den erfaring man har i tilknytning til utnyttelsen av fisket i sjøen generelt. Fisket og aktiviteter i tilknytning til dette, vil imidlertid alltid ha en restverdi som bør utnyttes, og som også om mulig bør forbedres. I fritids-/rekreasjonssammenheng må man regne med at interessen for fisket i Limingen vil øke dersom man lykkes i utvikle turisme/reiseliv generelt i området og samtidig forbedrer adkomsten. Kommunen mener ut fra dette at man også ved en ny reguleringskonsesjon må sørge for at de fiskeribiologiske forholdene i Limingen fortsatt følges opp. Videre må det pålegges tiltak for å forbedre situasjonen når det foreligger alternativer som man ut fra en faglig vurdering mener kan ha en positiv effekt.

Manøvreringsreglement.

Det manøvreringsreglementet som er lagt ved søknaden, er et reglement der det også er tatt hensyn til den senere konsesjonen til Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk for en tilleggssenking på 2,7 m. Reglementet avviker derfor noe fra det opprinnelige fra 1952. To ulike konsesjoner og overføring av vann fra et annet vassdrag, kompliserer spørsmålet om hvordan magasinvolument skal brukes. Det foreligger imidlertid klare ønsker fra ulike hold lokalt om å redusere både de estetiske og praktiske problemer av senkingen mest mulig i den perioden det er størst ferdsel i området og konsekvensene av reguleringen er mest iøynefallende. Lierne kommune ber derfor om at det foretas en gjennomgang av manøvreringsreglementet der det tas hensyn til begge reguleringskonsesjonene i Limingen med det for øye å periodevis begrense adgangen til tapping, slik at det kan holdes en minimumsvannstand i de 3

månedene juli, august og september. Dette er den viktigste tiden for bruk av sjøen i fritids-/fiskesammenheng. Hva som skal være laveste tillatte vannstand i denne perioden, bør fastlegges etter en nærmere utredning, men det er kommet fram ønsker om at denne grensen ikke bør være under kote 416,00.

III Økonomiske tiltak / krav.

Konsesjonskraft.

I vassdragsreguleringslovens §12 nr.15 er det inntatt følgende bestemmelse om avgivelse av konsesjonskraft:

- 15. Det skal i konsesjonen bestemmes at konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 pst. av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften beregnet etter reglene i § 11 nr. 1, jfr. § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av vedkommende departement med grunnlag i kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning. Avgitt kraft kan kommunen nytte etter eget skjønn.*

Industrikonsesjonsloven som regulerer adgangen til utnyttelsen av vannfallet, har i §2 nr.12 en korresponderende bestemmelse.

I den nåværende konsesjonen for svensk regulering av Limingen, er det uten begrunnelse unnlatt å pålegge avgivelse av konsesjonskraft . Dette er sett fra kommunens side uforståelig ettersom hele den delen av kraftanlegget befinner seg på norsk side som gir den reguleringen som medfører: ”den øking av vannkraften som er innvunnet ved reguleringen”, som det vises til i §2 i vassdragsreguleringsloven. Hele nedslagsfeltet, hele magasinet, inntaket for tappetunell og ca. halvparten av fallet, ligger i de norske kommunene. Lierne kommune kan ikke se at det i dette tilfelle ikke skulle være grunnlag for å pålegge avgivelse av konsesjonskraft. Kommunen forutsetter derfor at dette inntas i de nye konsesjonsbestemmelsene. Dersom dette ikke gjøres, står man uavhengig av de andre momentene, overfor en betydelig forskjellsbehandling av denne regulanten i forhold til andre som regulerer sjøer i Norge.

Konsesjonsavgifter.

Konsesjonsavgifter pålegges etter følgende bestemmelse i vassdragsreguleringslovens §11 nr.1:

- 1. I konsesjon til vassdragsregulering etter loven her skal det settes som vilkår at det betales en årlig avgift til staten og de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer, beregnet etter den øking av vannkraften som er innvunnet ved reguleringen. Kongen fastsetter forskrifter om hvilke maksimal- og minimalsatser som skal gjelde. Ved fastsettelsen av forskriftene skal det særlig tas hensyn til forandringer i kronens kjøpekraft.*

Avgiften settes normalt etter regelverket til et kronebeløp pr. innvunnet naturhestekraft ved reguleringen. Her har man også et avvik i de konsesjonsbetingelsene som er satt i den gjeldende svenske konsesjonen fra 1952. I konsesjonsdokumentet har bestemmelsen følgende ordlyd: *For den økning av vannkraften som innvinnes ved reguleringen skal konsesjonæren erlegge følgende avgifter: Til den norske stat, n.kr. 110.000. Til de fylkes-, herreds- og bykommuner i Norge som Norges Konge bestemmer n. kr. 250.000.*

Etter at det senere kom inn bestemmelser i lovverket om indeksregulering av konsesjonsavgifter, er avgiftene regulert opp etter konsumprisindeks med justering hvert 5. år.

Lierne kommune krever at når det skal fastsettes konsesjonsavgifter for den nye konsesjonen, skal disse være på et nivå som tilsvarer normale avgifter for en nyetablering av en så omfattende regulering med så store konsekvenser for miljøet i vid forstand og lokalsamfunnets opprinnelige naturgitte ressurser.

Næringsfond

I gjeldende konsesjon er det ikke inntatt krav om næringsfond. Ved et tilsvarende reguleringsprosjekt i dag med så store konsekvenser for både det fysiske og biologiske miljø med påfølgende redusert næringsgrunnlag, ville det utvilsomt blitt pålagt næringsfond. Lierne kommune krever ut fra dette at det knyttes næringsfond til den aktuelle nye konsesjonen. Fond som kan nyttes til arbeid med næringsutvikling generelt i reguleringskommunene. I dagens situasjon vil man i svært stor grad trekke inn det lokale naturgrunnlaget når det sees på muligheter for ny alternativ næringsaktivitet i området til erstatning for nedgang i tradisjonelle primærnæringer m.v. I den sammenheng er det klart at man ville stått langt sterkere om man hadde hatt tilgjengelig den uberørte naturen som i utgangspunktet var til stede før de store vassdragsreguleringene i området.

Generelt til det videre arbeid med saken.

Lierne kommune forventer at de berørte kommuner holdes orientert om den videre framdrift i saken, og gis anledning til å komme med innspill i spesielle spørsmål som dukker opp underveis. Kommunen anser det som svært viktig at det foretas en skikkelig befaring av området med deltakelse av konsesjonsmyndighet, lokale myndigheter, sakkyndige, søker og andre parter/institusjoner som det er naturlig å trekke inn.

Privatrettslige forhold berøres ikke som en del av selve konsesjonen. Kommunen anser imidlertid at grunneieres og evt. andre rettighetshaveres erfaringer med dagens bruk av Limingen som reguleringsmagasin, er en viktig del av vurderingsgrunnlaget når betingelser for en ny reguleringsperiode skal settes. Kommunen finner det i den sammenheng også rimelig at en av forutsetningene for at ny konsesjon gis, er at søkeren gjennomgår sitt mellomværende med rettighetshavere for å avklare om det er forhold som må justeres med grunnlag i endrede konsekvenser av bruken av magasinet, eller eventuelt det forhold at tidligere oppgjør bygde på en reguleringsstillatelse gitt for 60 år, og at de grunnleggende forutsetningene er sterkt endret i dag.

Uttalelsen fra Lund & Co. som oversendes i sin helhet, med felles følgeskriv fra rådmannen.

Kommunes uttalelse ble utarbeidet før vi fikk utarbeidet felles uttalelse fra Advokatfirmaet Lund og Co, på vegne av BÅDE Lierne kommune og Røyrvik kommune.

Av tidsmessige hensyn oversendes både det spesifikke kommunestyrevedtaket, samt uttalelsen fra Lund og Co, selv om deler av innholdet er overlappende.

Med hilsen

Karl Audun Fagerli, sign.
Rådmann

Ingrid Bergli
sekretær

Vedlegg: Uttalelse fra Lund og Co
Kopi av uttalelse fra Nordli Fjellstyre
Kopi av uttalelse fra grunneierne

Kopi: Lund og Co
Røyrvik kommune
Nordli Fjellstyre
Grunneierne v/Roger Granli og Hans Oskar Devik